

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاونت حقوقی رئیس جمهور

معاونت پژوهشی و ترویج حقوق اساسی

پرسنل

منشور حقوق گردشگران، ارائه کنندگان خدمات گردشگری

و جامعه محلی

الف - حقوق گردشگران

ماده ۱- تعاریف:

- گردشگری: مجموعه فعالیت‌هایی است که فرد یا افراد در مسافرت‌های داخلی یا خارجی و به صورت فردی یا گروهی که بیش از ۲۴ ساعت باشد و به منظور کسب و کار نباشد، انجام می‌دهند.
- گردشگر: شخصی است که به کشور یا شهری غیر از محیط زیست عادی خود برای مدتی که کمتر از ۲۴ ساعت و بیشتر از یک سال نباشد، سفر کند و قصد او از سفر، تفریح، استراحت، ورزش، دیدار اقوام و دوستان، مأموریت شرکت در همایش، درمان، مطالعه و پژوهش یا فعالیت‌های مذهبی باشد.
- ارائه کنندگان خدمات گردشگری و صاحبان تأسیسات گردشگری: اشخاص و اصناف یادشده در بند «ج» ماده ۱ آیین نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخ گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر آنها مصوب ۱۳۹۴/۶/۴، مؤسسات و مراکز آموزش گردشگری و راهنمایان گردشگری که به گردشگر خدمات‌رسانی می‌کنند.
- مقصد گردشگری: هر کشور، شهر، ناحیه یا محدوده جغرافیایی که از لحاظ جاذبه‌های گردشگری و امکانات، قابلیت و توان لازم برای پذیرش گردشگر را داشته باشد.
- جامعه محلی: ساکنان بومی مقصد گردشگری
- وزارت: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ماده ۲- همه گردشگران از همه حقوق و آزادی‌های مصرح در اسناد بین‌المللی پذیرفته شده توسط جمهوری اسلامی ایران، قانون اساسی و منشور حقوق شهروندی از جمله حق زندگی، حق مالکیت، حق سفر کردن، حق امنیت و مصونیت جان، مال، حیثیت، زندگی و حریم خصوصی، محل اقامت، وسایل شخصی، خودرو و وسایل نقلیه برخوردارند. وزارت کشور موظف است امنیت و مصونیت گردشگران را به طور کامل در همه مقصدهای گردشگری فراهم و از طریق نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، نیروی انسانی لازم را برای تحقق این منظور

ماده ۹- همه گردشگران حق برخورداری و استفاده از وسایل حمل و نقل ایمن و باکیفیت را در ابعاد هوایی، زمینی، دریایی دارند. وزارت راه و شهرسازی موظف است ترتیباتی اتخاذ نماید تا زمینه اجرای این حق فراهم گردد.

ماده ۱۰- گردشگران خارجی حق ورود به مقصدهای گردشگری با خودرو و وسایل نقلیه شخصی را دارند. وزارت موظف است با همکاری گمرک و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی شیوه نامه مربوط را ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این منشور تهیه و تصویب کند.

ماده ۱۱- گردشگران توانخواه از حق دسترسی، بازدید و اقامت آسان در جاذبه‌ها، مقصدها و ناسبات گردشگری، کسب اطلاعات لازم از جاذبه‌ها و مقصدهای گردشگری و وسایل حمل و نقل مناسب برخوردارند. وزارت کشور، راه و شهرسازی و وزارت مکلف به ایجاد امکانات و تجهیزات لازم در این زمینه هستند.

ماده ۱۲- همه گردشگران ورودی در مواقع بروز حوادث، حق برخورداری از بیمه و جبران خسارت را بدون هیچ گونه تبعیض و محدودیتی دارند. وزارت با همکاری بیمه مرکزی ایران مکلف است شیوه نامه مربوط را ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این منشور تهیه و تصویب کنند.

ماده ۱۳- همه گردشگران اعم از داخلی و خارجی حق دارند به اطلاعات عمومی و تخصصی مرتبط با مقصدهای گردشگری و قوانین و مقررات حوزه گردشگری دسترسی داشته باشند و وزارت موظف است اطلاعات لازم را در اختیار آنان قرار دهد. وزارتخانه های راه و شهرسازی، کشور و جهاد کشاورزی مکلفند فضای مناسب جهت اطلاع رسانی گردشگری را به گردشگران داخلی و خارجی به صورت رایگان در اختیار وزارت قرار دهند.

ماده ۱۴- همه گردشگران اعم از داخلی و خارجی حق دسترسی به اینترنت و فضای مجازی، نشریات، رادیو و تلویزیون و وسایل ارتباطی از جمله سیم کارت و تلفن همراه در کشور و مقصدهای گردشگری را دارند. گردشگران خارجی نیز حق دارند از راه وسایل ارتباطی به آسانی بتوانند با خانواده و کشور متبوع خود ارتباط برقرار نمایند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است ترتیبات لازم به منظور تسهیل اجرای این حق را اتخاذ نماید.

ماده ۱۵- گردشگران خارجی حق آگاهی از آداب و رسوم کشور، مقصدهای گردشگری و مخاطرات سفر را دارند. وزارت امور خارجه با همکاری وزارت مکلف است اطلاعات لازم را پیش از سفر در اختیار گردشگران قرار دهند.

معاونت حقوقی رئیس جمهور

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

تأمین کند. هرگونه تعرض به جان، امنیت، مال، حقوق و... گردشگران، مطابق قوانین و مقررات مربوط قابل پیگرد است.

ماده ۳- همه گردشگران در طول مسافرت خود از حق زندگی شایسته و تأمین مناسب لوازم این حق از جمله آب و غذای بهداشتی و مناسب، دسترسی آسان، کافی و مطلوب به خدمات بهداشتی، درمانی، دارویی، محیط بهداشتی و وسایل و امکانات رفاهی مناسب و کافی از قبیل هتل و رستوران در چهارچوب قوانین و مقررات برخوردارند.

ماده ۴- همه گردشگران از حق ورود به کشور و آزادی تردد در داخل کشور و مقصدهای گردشگری مطابق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران برخوردارند. در همه مبادی ورودی رسمی کشور از جمله فرودگاهها، بندرها و پایانه‌های مسافری ریلی و جاده‌ای و گمرک، باید تسهیلات لازم برای ثبت ورود گردشگران خارجی به کشور و مقصدهای گردشگری فراهم گردد. وزارت امور خارجه و اطلاعات مکلف به تسهیل و تحقق این حق برای گردشگران خارجی هستند.

ماده ۵- همه گردشگران خارجی بدون هیچ گونه تبعیضی از حیث نژاد، جنس، زبان، رنگ، قومیت، دین و باورهای مذهبی، حق دریافت روادید به منظور مسافرت به ایران و بازدید از مناطق مقصد گردشگری را مطابق قوانین و مقررات دارند. وزارت امور خارجه مکلف است تسهیلاتی از قبیل تسهیل فرآیند صدور یا لغو روادید را با کشورهای دیگر در این زمینه فراهم نماید.

ماده ۶- همه گردشگران خارجی بدون هیچ گونه تبعیضی حق خروج از کشور به کشور متبوع خود و یا کشورهای دیگر را مطابق قوانین دارند. در فرودگاهها، بندرها و پایانه‌های مسافری ریلی و جاده‌ای و گمرک، باید تسهیلات لازم برای ثبت خروج گردشگران خارجی از قبیل درگاه‌های خروجی خاص به کشور متبوع خود و یا سایر کشورها باید فراهم گردد. نیروی انتظامی، گمرک و دیگر دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند زمینه تسهیل این حق را فراهم نمایند.

ماده ۷- گردشگران خارجی حق دادخواهی، برخورداری از دادرسی عادلانه و دسترسی به وکیل را دارند.

ماده ۸- همه گردشگران اعم از داخلی و خارجی از حق دسترسی، بازدید و تصویربرداری از جاذبه‌ها و مقصدهای گردشگری و اقامت در تأسیسات گردشگری بدون هیچ گونه تبعیضی برخوردارند. وزارت موظف است به گردشگران کودکان، نوجوانان، دانش‌آموزان، دانشجویان، خبرنگاران و سالن‌دانان در بازدید از آثار تاریخی و گنجینه‌ها (موزه‌ها) تخفیف دهد.

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاونت حقوقی رئیس جمهور

ماده ۱۶- همه گردشگران خارجی بدون هیچ گونه تبعیض، حق بهره مندی از فناوری تجارت الکترونیک و دسترسی به کارت های بانکی برای خرید و مبادلات مالی و بانکی را مطابق قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران دارند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی موظف است ترتیبات لازم را به منظور اجرای این حق فراهم نماید.

ماده ۱۷- همه گردشگران خارجی بدون هیچ گونه تبعیض حق ورود کالاها و لوازم متعارف مورد نیاز خود به ایران و بدون نیاز به پرداخت تعرفه گمرکی و همچنین حق خرید سوغات، صنایع دستی و کالاهای مورد نیاز خود و خروج آنها از ایران را در چارچوب قوانین و مقررات دارند.

ماده ۱۸- همه گردشگران خارجی بدون هیچ گونه تبعیض حق ورود مقدار مشخص ارز به کشور مطابق قوانین و مقررات و دسترسی به اسکناس های رایج کشور را دارند. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ترتیبات لازم به منظور اجرای این حق را فراهم نماید.

ماده ۱۹- همه گردشگران داخلی و خارجی بدون هیچ گونه تبعیض از حیث باورهای دینی و مذهبی و مطابق با قوانین و مقررات جمهوری اسلامی، حق عبادت و انجام آزادانه مناسک دینی خود را دارند. فرودگاه ها، بندرها، پایانه های مسافربری ریلی و جاده های و تأسیسات گردشگری از جمله هتل، هتل، مهابذیر، مراکز اقامتی خودپذیری شامل هتل آپارتمان ها، خانه مسافرها، اقامتگاه های بوم گردی، اقامتگاه های سنتی، مراکز تفریحی و سرگرمی گردشگری، مجتمع ها، اردوگاه ها و محوطه های گردشگری و مراکز گردشگری سلامت از قبیل مجتمع های سلامت تندرستی و آب درمانی و هتل بیمارستان موظفند امکان انجام عبادات و فرایض دینی و مذهبی گردشگران را فراهم نمایند.

ماده ۲۰- همه گردشگران خارجی بدون هیچ گونه تبعیض حق دسترسی به مقامات نمایندگی های سیاسی و کنسولی کشور متبرع خود و شعب سازمان های بین المللی را دارند. وزارت امور خارجه موظف است هماهنگی و همکاری لازم را در این زمینه با گردشگران خارجی انجام دهد.

ماده ۲۱- همه گردشگران اعم از داخلی و خارجی، حق دسترسی فوری و آسان به ادارات محلی و خدمات حقوقی را دارند. بدین منظور باید تابلوهای راهنمایی و رانندگی، ادارات و مقصدهای گردشگری به زبانهای خارجی از جمله انگلیسی باشند.

ماده ۲۲- گردشگران از همه حقوق مصرف کنندگان و مشتریان برخوردارند.

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

نهادت حقوقی رئیس جمهور

ماده ۲۳- در صورت بروز شرایط اضطراری و حوادث غیرمترقبه، وزارت موظف است تسهیلات لازم جهت بازگشت گردشگران خارجی را به کشور متبوعشان فراهم کند.

ماده ۲۴- اخراج گردشگر خارجی از کشور باید بر اساس قانون باشد. در صورت اخراج، گردشگر حق اعتراض به این تصمیم را نزد مراجع اداری و قضایی صالح دارد.

ماده ۲۵- در قراردادهای ارائه خدمات گردشگری باید ماهیت قراردادهای بهای خدمات ارائه شده و کیفیت خدمات، روشن و مشخص باشد. بدین منظور، وزارت موظف است بر قراردادهای میان گردشگران و ارائه کنندگان خدمات گردشگری نظارت کند و برگه‌های استاندارد قرارداد را با توجه به نوع خدمت، تهیه و در صورت تخطی از مفاد قرارداد، حقوق گردشگر را تضمین و با مؤسسات متخلف برخورد کند.

ماده ۲۶- گردشگر حق انتخاب نوع خدمات ارائه شده را دارد. واحدهای ارائه کننده خدمات موظفند انواع خدمات خود و بهای آنها را پیش از استفاده، به اطلاع گردشگر برسانند و ارائه خدمات اجباری و انتخاب نشده توسط گردشگر ممنوع است.

ماده ۲۷- گردشگر حق ارتباط، تعامل و مراوده با مردم جامعه محلی و جامعه میزبان را به صورت متعارف دارد.

ب- حقوق ارائه کنندگان خدمات گردشگری و صاحبان تأسیسات گردشگری

ماده ۲۸- ارائه کنندگان خدمات گردشگری و صاحبان تأسیسات گردشگری و موسسات و مراکز آموزش گردشگری و راهنمایان گردشگری از حق اقامت، اشتغال به کار و آزادی کسب و کار به منظور فعالیت در مقصدهای گردشگری برخوردارند. دولت موظف است تسهیلات لازم در زمینه صدور مجوز ایجاد، اصلاح و یا تکمیل تأسیسات گردشگری و صدور پروانه بهره‌برداری را به منظور حمایت از کار و فعالیت آنان ارائه دهد. وزارت و اصناف مرتبط موظفند برای متقاضیان ارائه خدمات گردشگری، ایجاد تأسیسات گردشگری و راهنمایان گردشگری در صورت داشتن شرایط فعالیت، مجوز فعالیت را صادر کنند.

ماده ۲۹- ارائه کنندگان خدمات گردشگری و صاحبان تأسیسات گردشگری، حق بر امنیت سرمایه‌گذاری در مقصدهای گردشگری را دارند. دولت موظف است در چارچوب قوانین و مقررات، تسهیلاتی مانند معافیت‌های مالیاتی، پرداخت وام‌های کم‌بهره و بدون بهره، معافیت از پرداخت عوارض و... به منظور حمایت از ادامه فعالیت آنان در مناطق مقصد گردشگری را ارائه دهد.

ماده ۳۰- صاحبان تاسیسات گردشگری حق آگاهی از قوانین و مقررات و مشخصات آثار تاریخی و طبیعی و گنجینه ها (موزه ها) جهت معرفی به گردشگران و دسترسی به آمار و اطلاعات گردشگران ورودی و خروجی را دارند.

ماده ۳۱- ارائه کنندگان خدمات گردشگری و صاحبان تاسیسات گردشگری از حق تبلیغ به منظور معرفی فعالیت خود به صورت فیلم های کوتاه، و استفاده از ظرفیت تبلیغاتی در صدا و سیما و جمهوری اسلامی و دیگر رسانه ها و... برخوردارند. صدا و سیما و سایر نهادهای ذی ربط مانند شهرداری موظفند برای این گونه تبلیغات، تخفیف قابل شوند.

ماده ۳۲- صاحبان تاسیسات گردشگری از حق برخورداری از زیرساخت های ارتباطی و سبیری به صورت مستمر را دارند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است امکانات لازم را در این خصوص برای تاسیسات گردشگری فراهم کند.

ماده ۳۳- توقف و تعطیلی فعالیت های ارائه کنندگان خدمات گردشگری و صاحبان تاسیسات گردشگری باید به موجب قوانین و مقررات و با اطلاع فوری آنان باشد. در شرایط اضطراری، ارائه کنندگان خدمات گردشگری و صاحبان تاسیسات گردشگری می توانند توقف خدمات خود را به وزارت و صنف مربوط، اعلام و در صورت تایید آنها، فعالیت های خود را متوقف کنند.

ماده ۳۴- واحدهای اقامتی حق صحت سنجی شماره ملی گردشگران داخلی را دارند. دستگاه های ذی ربط موظفند تسهیلات لازم را در این خصوص فراهم کنند.

ماده ۳۵- افراد شاغل در تاسیسات گردشگری از حق برخورداری از آموزش های عمومی، اخلاقی و حرفه ای برخوردارند. وزارت موظف است تسهیلات لازم را در این خصوص فراهم کند.

ماده ۳۶- افراد شاغل در تاسیسات گردشگری و راهنمایان گردشگری از همه حقوق مصرح در چارچوب قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی برخوردارند.

ماده ۳۷- راهنمایان گردشگری دارای مجوز از پرداخت و روده به اماکن تاریخی، فرهنگی، طبیعی و گنجینه ها (موزه ها) معاف هستند.

ماده ۳۸- دولت مکلف به ارائه آموزش های لازم به صاحبان تاسیسات گردشگری و راهنمایان گردشگری و صدور مجوز آموزش برای متقاضیان تاسیس موسسات آموزش گردشگری در چارچوب قوانین و مقررات است.

ج- حقوق جامعه محلی مقصد گردشگری

ماده ۳۹- ساکنان و افراد مقیم شهرها، روستاها، مناطق و نواحی مقصد گردشگری و منازل، از حق مالکیت، سکونت و اقامت در آنها برخوردارند و هیچ نهاد یا مقامی حق سلب این حق را از آنان ندارد. در صورتی که به منظور حفظ آثار تاریخی، فرهنگی و طبیعی، نیاز به مرست، احیای آنها و یا سلب مالکیت وجود داشته باشد، مطابق قوانین و مقررات مربوطه عمل خواهد شد.

ماده ۴۰- ساکنان و افراد مقیم شهرها، روستاها، مناطق و نواحی مقصد گردشگری، مطابق قوانین و مقررات، از حق کار و اشتغال در آنها برخوردارند. دولت موظف است از راه اعطای وام، تسهیلات تشویقی، معافیت مالیاتی و یا عوارض و ... به ساکنان این مناطق که در حوزه گردشگری و صنایع دستی مورد تأیید وزارت فعالیت دارند مانند اقامتگاههای بوم گردی، فروش صنایع دستی و فرهنگی و تولید و فروش پوشاک و کالاهای خاص محلی و... حمایت نماید.

ماده ۴۱- ساکنان و افراد مقیم شهرها، روستاها، مناطق و نواحی مقصد گردشگری، در سرمایه گذاری برای ایجاد تاسیسات گردشگری و تولید و فروش صنایع دستی در مناطق خود دارای اولویت هستند. در صورت ایجاد این تاسیسات توسط افراد غیربومی، افراد بومی از حق مشارکت حداکثری در آن تاسیسات از جمله اشتغال برخوردارند.

ماده ۴۲- ساکنان و افراد مقیم شهرها، روستاها، مناطق و نواحی مقصد گردشگری، از حق داشتن محیط زیست سالم، بهداشتی و امن برخوردارند. دستگاه های اجرایی دو صدور مجوز فعالیت های اقتصادی مکلفند اصل توسعه پایدار و حق دسترسی افراد مذکور را به آب و غذای سالم تضمین نمایند.

ماده ۴۳- ساکنان و افراد مقیم شهرها، روستاها، مناطق و نواحی مقصد گردشگری، از حق برگزاری و اطلاع رسانی درباره مراسم و آیین ها و انجام رفتارهای محلی و مذهبی خود از جمله استفاده از پوشاک و خوراک محلی با رعایت قوانین و مقررات مربوط و نظم عمومی برخوردارند.

ماده ۴۴- ساکنان و افراد مقیم شهرها، روستاها، مناطق و نواحی مقصد گردشگری، حق استفاده از منابع طبیعی و آثار تاریخی خود را در چارچوب قوانین و مقررات دارند. دولت و تاسیسات گردشگری، حق محروم کردن آنها را از این حق ندارند.

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

سازت حقوقی رئیس جمهور

ماده ۵۳- همه گردشگران مکلف به احترام به آیین ها، آداب، رسوم و عرف های ملی و محلی مفاصد گردشگری
از جمله زبان ها، گویش های قومی- محلی، آداب و رسوم دینی و مذهبی، پوشاک و خوراکی محلی افراد هستند.
ماده ۵۴- این منشور به پیشنهاد مشترک معاونت حقوقی رئیس جمهور و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و
صنایع دستی در تاریخ... به تصویب رسید و ظرف پانزده روز پس از ابلاغ لازم الاجراست.